

KEIR GILES

KUKA PUOLUSTAAISI EUROOPPAA?

Hyökkäävä Venäjä,
uinuva manner

DOCENDO

Kuka puolustaisi Eurooppaa?

KEIR GILES

KUKA PUOLUSTAISII EUROOPPAA?

Hyökkäävä Venäjä,
uinuva manner

Englannin kielestä suomentanut
Kyösti Karvonen

DOCENDO

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuperäisteos

Keir Giles: *Who Will Defend Europe? An Awakened Russia and a Sleeping Continent*

© Keir Giles, 2024

Who Will Defend Europe? was first published in 2024 by C. Hurst (Publishers) Ltd., London.

This edition has been arranged by Red Rock Literary Agency Ltd.

Suomenkielinen laitos

© Kyösti Karvonen ja Docendo, 2025

Esipuhe

© Hannu Himanen ja Docendo, 2025

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Suomennos: Kyösti Karvonen

Kannen kuvat: Istock

Kansi: Tilla Larkiala/Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-850-165-7

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@docendo.fi

*Tämä kirja on omistettu ukrainalaisille,
jotka ovat yli vuosikymmenen ajan
muodostaneet valtavin kustannuksin
Euroopan puolustuksen etulinjan.*

Sisällys

Analyysi, varoitus ja kannustus	9
Tekijän esipuhe suomalaiseen laitokseen	14
Johdanto	22
1. Venäjän seuraava sota.....	35
Tahto	44
2. Ukrainan ja Euroopan tulevaisuus	61
Mitä jos Ukraina häviää?	66
Mitä muuta voidaan tehdä?	74
3. Riitaisa ja hämmentynyt Amerikka	82
Yhdysvallat ja sen tulevaisuudenkuvat	87
Hyviä vaihtoehtoja ei ole	101
Älkää häiritkö venäläisiä.....	111
4. Kuihtuva rooli, kuihtuva Britannia.....	119
Puolustuksesta maksetaan, tai sitten ei	122
Sotavalmius	132
Tehdään vähän kaikkea.....	142
Asevoimien uudelleenrakentaminen	147

5. Nato ja Eurooppa.....	160
Puolilupauksia ja rikottuja sitoumuksia	160
On JEF ja vielä EU:kin	170
Eurooppa ja valmius	177
Saksa ja Ranska	184
6. Valmius ja kriisinsietokyky	199
Euroopan tekeminen toimintakyvyttömäksi.....	209
Kriisinsietokyky: Miten se tehdään	214
Kriisinsietokyky: Miten sitä ei pidä tehdä	223
7. Euroopan uudet johtajat	231
Pohjois-Eurooppa ja sotilaallinen valmistautuminen	237
Suomi rakentaa vankalle pohjalle.....	242
Puola ja pikavarustautuminen.....	248
8. Mitä tulee seuraavaksi?	258
Loppuviitteet.....	268

Analyysi, varoitus ja kannustus

Keir Gilesin kirja *Kuka puolustaisi Eurooppaa?* on polttavan ajankohtainen puheenvuoro historiallisen vaikealla hetkellä. Se on kirjoitettu haastavaan aikaan, vain vähän ennen kuin tiedettiin, kuka voittaa Yhdysvaltain presidentinvaalit. Se keskittyy olennaisiin turvallisuuspoliittisiin ongelmiin, jotka vaativat nopeita käytännön toimia ja poliittisia päätöksiä. Viime kädessä on kyse siitä, miten Eurooppa kykenee vastaamaan turvallisuuteensa kohdistuviin akuutteihin uhkiin.

Gilesin kirja on suomalaisille lukijoille hyödyllistä mutta mielenrauhaa häiritsevää lukemista. Giles tuntee Suomen hyvin, kuten hänen aiemmat suomennetut teoksensa osoittavat. *Moskovan opit* (2020) havahduttaa lukijansa pois toiveajattelusta kuvaamalla Venäjää sellaisena kuin se todellisuudessa on: ei liberaaliin demokratiaan pyrkivä valtio vaan aggressiivinen, imperialistinen suurvalta. Tästä näkökulmasta Venäjän usein irrationaaliselta vaikuttavaa toimintaa voi ymmärtää loogisen päättelyn avulla. Gilesin toinen suomennettu kirja, *Venäjän sota jokaista vastaan* (2022), taas kertoo Venäjän pitkäjänteisestä ei-sotilaallisin keinoin tapahtuvasta vaikuttamisesta sodan ja rauhan välisellä harmaalla vyöhykkeellä.

Molemmissa kirjoissa Suomella ja suomalaisilla lähteillä on tärkeä roolinsa.

Kuka puolustaisi Eurooppaa? on ajankohtainen monella tasolla ja tavalla. Se on paitsi pätevä analyysi eurooppalaisen puolustuksen puutteista myös varoitus ja kehotus toimintaan. Nykymenolla läntisen Euroopan käy nimittäin huonosti, jos Gilesin arvio osuu oikeaan. Suomenkieliseen laitokseen kirjoittamassaan esipuheessa Giles kuvaa hätkähdyttävästi, millaista palautetta hän on saanut joiltakin kollegoiltaan. Monet turvallisuuspolitiikan asiantuntijat – poliitikoista puhumattakaan – eivät ole kunnolla hahmottaneet Euroopan maiden puolustuksen alennustilaa, jota Giles julkisten lähteiden perusteella kirjassaan analysoi.

Kylmän sodan jälkeen lännen valtasi euforinen voiton ilma-piiri. Uskottiin, että läntinen yhteiskuntamalli oli voittanut kommunismin. Historia oli saavuttanut ratkaisevan kulminaatiopisteen, ellei suorastaan loppunut, kuten Francis Fukuyama kirjoitti 1990-luvun alussa. Läntisen Euroopan keskeiset maat ryhtyivät ”rauhanosingon” toiveissaan ajamaan alas puolustuksensa rakenteita ja puolustusteollisuuttaan.

Gilesin kirjan ensimmäinen osa on muistutus, ikään kuin tiivistelmä hänen aiempien kirjojensa selväsanaisesta viestistä. Venäjä on Euroopan ainoa todellinen sotilaallinen uhka, mutta tätä uhkaa on vuosituhannen vaihteesta lähtien aliarvioitu. Tasan neljännesvuosisata sitten Venäjän historiassa alkoi uusi vaihe, kun Boris Jeltsin ojensi vallan ohjat tuntemattomalle seuraajalleen Vladimir Putinille. Putinin kausi on ollut alusta pitäen imperialistista pyrkimystä palauttaa Venäjän suurvaltatus ja sen myötä erioikeudet, joista keskeisin on Venäjän tahtoon taipuva etupiiri. Monista pätevästä, Keir Gilesin ja muiden

esittämistä varoituksista huolimatta länsimaiden poliittiset eliitit eivät halunneet uskoa tätä ennen helmikuuta 2022.

Giles erittelee kirjassaan perusteellisesti Venäjän muodostamaa sotilaallista uhkaa ja sen käynnistämää laajentumissotaa. Hän käyttää perinteistä erottelua kyvykkyyden (*capability*) ja tahdon (*intent*) välillä. Venäjän sotilaallista kykyä on helppo sekä yli- että aliarvioida. Venäjän harrastama ydinaseilla uhittelu on ollut tehokasta: se on aiheuttanut epävarmuutta ja päättämättömyyttä läntisissä pääkaupungeissa. Lännen epäröinti ja myötäsukaisuus on suorastaan rohkaissut Venäjää jatkamaan aggressiivista politiikkaansa. Sodan jatkuttua nyt kolme vuotta johtopäätös on yksiselitteinen. Omista tappioistaan vaikeneva ja niistä piittaamaton Venäjä pystyy jatkamaan kulutussotaansa pitkään. Sodan keskelläkin Venäjä on suunnannut puolustusseensa suuria summia ja kyennyt nostamaan puolustusteollisuutensa kapasiteettia nopeaa tahtia. Siihen ei länsi ole alkuunkaan kyennyt vastaamaan. Gilesin kirjan alaotsikkoa mukaillen: Venäjä heräsi, mutta Eurooppa jatkoi nukkumistaan.

Kun Venäjä käynnisti sotansa vuoden 2014 alkupuolella, länsi kyllä asetti sitä vastaan pakotteita mutta jatkoi silti toiveajatteluaan. Kieltämättä Naton ja EU:n ensimmäinen reaktio Venäjän helmikuussa 2022 käynnistämään laajamittaiseen hyökkäykseen oli päättäväisempi ja yhtenäisempi kuin kukaan olisi uskaltanut ennustaa. Ukraina on saanut merkittävää sotilaallista ja humanitaarista tukea. Saksan silloisen liittokanslerin Olaf Scholzin johdolla julistettiin uuden aikakauden alkua, *Zeitenwendeä*, mutta tulokset ovat olleet laihoja. Menetettyä puolustuskykyä ei ole haluttu ruveta rakentamaan uudelleen, koska sitä on pidetty liian kalliina – ja mikä pahinta, sen on uskottu provosoivan Venäjää. Yksinkertaisimpienkaan asejärjestelmien ja ammusten tuotantoa

ei ole kyetty nostamaan uuden tilanteen vaatimalle tasolle, vaativammasta sotilaallisesta teknologiasta ja sen kehittelystä puhumattakaan. Kun olemassa olleet ammusvarastot ovat vähitellen tyhjentyneet, uusi tuotanto on jäänyt sietämättömän alhaiselle tasolle. Nyt puolustusteollisuutta elvyttävillä päätöksillä on kiire.

Kuka puolustaisi Eurooppaa? hämmentää suomalaista lukijaa kahdella tavalla. Giles ruotii armottoman kriittisesti keskeisten eurooppalaisten valtioiden puolustuksen heikkoa tilaa. Hän aloittaa kritiikkinsä oman maansa Ison-Britannian tilanteen arvostelulla, mutta Euroopan muissakaan suurissa Nato-maissa ei ole kehumista. Surkeuden keskeltä Giles kuitenkin nostaa esiin kaksi selvää poikkeusta, Puolan ja Suomen. Vaikka maiden tarinat ovat kovin erilaisia, niiden panostukset puolustuksensa kehittämiseen poikkeavat edukseen Nato-maiden yleisestä linjasta. Kiitosta saavat myös muut pohjoismaat ja Baltian maat. Ylipäätään Gilesin arvioissa vain harvat ”Varsovan länsipuolella” sijaitsevat maat ovat ottaneet Venäjän uhan tosissaan.

Giles kiittää Suomea paitsi puolustuksen materiaalisen perustan varmistamisesta myös vuosikymmenten työstä, jolla on ylläpidetty ja kehitetty koko yhteiskunnan varautumista ja kriisinsietokykyä, resilienssiä. Suomen kyky ei ole vain varustautumista ja valmiutta vaan kykyä toimia todellisissa tilanteissa, kuten joulukuussa 2024 Suomenlahdella kaapelivaurion aiheuttaneen öljytankkerin Eagle S:n tapaus osoittaa. Gilesin ja monien muiden esittämän suitsutuksen ei kuitenkaan pitäisi sokaista. Suomen ei ole syytä ruveta lepäämään laakereillaan. Puolustuksen kehittäminen on pitkäjänteisyyttä ja resurssija edellyttävä jatkuva tehtävä. Se on erityisen haastavaa tilanteessa, jossa Suomen julkisen talouden tila on heikko. Taloudesta huolehtiminen onkin turvallisuuspolitiikan kovaa ydintä.

Kirjan toinen suomalaista lukijaa hämmentävä ulottuvuus liittyy Naton kykyyn ja haluun puolustaa jäseniään perussopimuksensa mukaisesti. Gilesin armoton analyysi Suomen uusien liittolaisten heikosta kyvystä ja valmiudesta voi herättää kysymyksen, mitä hyötyä Natoon liittymisestä lopulta oli Suomelle. Saammeko liittokunnasta sittenkään sitä turvaa, jota lähdimme hakemaan Venäjän hyökkäyssodan käynnistyttyä?

Tällainen pohdinta on aiheellista, mutta se tulee nähdä osana liittoutuneen maan arkista turvallisuus- ja puolustuspoliittista keskustelua ja pohdintaa. Ennen kaikkea on ymmärrettävä, että Nato-jäsenyys ei ole tyhjentävä ja lopullinen vastaus Suomen turvallisuuden varmistamiseen. Liittokunnan jäsenenä Suomi on muiden jäsenmaiden kanssa yhteisesti vastuussa sen varmistamisesta, että Nato todella pystyy vastaamaan huutoonsa. Liittokunnan uskottava kollektiivinen puolustuskyky varmistaa pelotteen, deterrenssin, jolla viestitetään Venäjälle, ettei minäkään jäsenmaan alueelle kannata hyökätä. Pelotteen ytimessä on konfliktin mahdollisuuden ennalta ehkäiseminen.

Maantieteellisen asemansa, sotilaallisen kykynsä ja historiallisen kokemuksensa takia Suomelle on tässä isossa projektissa tarjolla kokoaan suurempi rooli. Sen ei pidä pelottaa vaan kannustaa. Se edellyttää vahvaa kansallista konsensusta siitä, miten puolustusta kehitetään taloudellisesti vaikeina aikoina.

Hangossa 2.1.2025

Hannu Himanen

Tekijän esipuhe suomalaiseen laitokseen

Tämän kirjan alkuperäisen englanninkielisen painoksen julkaisuajankohta valittiin huolella. Kirja ilmestyi aivan Yhdysvaltain vuoden 2024 presidentinvaalien alla. Syy tähän oli se, että Donald Trumpin vaalivoitto tai -tappio olisi keskeisessä roolissa vastattaessa kirjan tärkeimpään kysymykseen: miten suojeltaisiin Euroopan turvallisuutta ja tulevaisuutta?

Kun kirjoitin tätä esipuhetta aivan vuoden 2024 lopussa, epävarmuus siitä, kuka hallitsisi Yhdysvalloissa neljä seuraavaa vuotta oli ratkennut. Vaalituloksen takia monet kirjan Yhdysvaltoja koskeneessa luvussa kuvatut pahimmat mahdolliset uhkakuvat tulevat todennäköisesti toteutumaan nopeasti.

Donald Trumpin paluu Valkoiseen taloon on herättänyt yllättävän erilaisia reaktioita eri puolilla Eurooppaa. Osissa Länsi-Eurooppaa – niin sanotussa vanhassa Natossa – reaktiot ovat näyttäneet ajoittain vähää vaille hätäntyneiltä. Trumpin uhkauksiin olla pitämättä kiinni Yhdysvaltain Nato-sitoumuksista keskittyneet poliittiset johtajat ovat ymmärtäneet, että on koittanut lopultakin aika, jolloin heidän maidensa on huolehdyttävä puolustuksestaan ja oltava luottamatta siihen, että Yhdysvallat huolehtisi siitä aina niiden puolesta. Maanosan

itäisimmässä osassa ja Ukrainassa – joiden olisi saattanut odottaa huolestuvan Trumpin paluusta eniten – reaktiot ovat olleet toiveikkaampia ja käytännöllisempiä. Alueen reaktiot kertovat ymmärryksestä, ettei Valkoiseen taloon tarvita välttämättä Trumpia osoittamaan, ettei 80 viime vuotta ehdottomana itsensänselvyytenä pidettyä Yhdysvaltain sitoutumista Eurooppaan ole enää olemassa.

Jo presidentti Joe Bidenin hallinnon politiikka osoitti vakuuttavasti, ettei Yhdysvallat enää pidä Eurooppaa sen tärkeimpänä strategisena prioriteettina tai välittömimpänä turvallisuuskana. Maailmanlaajuiset haasteet vievät Yhdysvaltain sotilas- ja turvallisuusstrategien huomiota. Kasvaneet haasteet ovat johtaneet suoraan siihen, että Yhdysvallat on kieltäytynyt asettumasta kaikin voimin Venäjää vastaan. Myös muut pahan-suovat toimijat ympäri maailmaa ovat rohkaistuneet tämän takia. Vuonna 2024 Kiina ja Lähi-itä vaikuttivat paljon enemmän Yhdysvaltain turvallisuusajatteluun kuin aggressiivisen, laajentumishaluisen valtion estäminen ottamasta Itä-Eurooppaa uudelleen kontrolliinsa.

Vuoden 2024 loppupuolen tapahtumat todistivat kirjan monet ennakoarviot oikeiksi ja tekivät sen avainkysymyksestä entistäkin tärkeämmän. Kun Yhdysvaltain takaama turvallisuus hapertuu vähitellen, ja hapertuminen saattaa nopeutua äkillisesti Trumpin valtaannousun myötä, kysymys kuuluu edelleen, kuka on halukas ja kyvykäs täyttämään aukon ja takaamaan Euroopan turvallisuuden tulevaisuudessa. Voisi luulla, että maanosan sotilaallisten raskassarjalaisten joukossa olisi paljon ehdokkaita aukon täyttäjiksi, mutta ei hyvältä näytä.

Kirjan englanninkielisen painoksen julkaisemisen herättämistä reaktioista minut yllätti eniten se, miten ystävällismielisten

maiden sotilastiedustelussa ja puolustusalan ajatushautomoissa työskentelevät pitkäaikaiset ystäväni ja kollegani suhtautuivat kirjaan. Kolmesta eri maasta, mukaan lukien Yhdysvalloista, olevat henkilöt kertoivat, että heille oli ollut työssään erityistä hyötyä Euroopan sotilaallista kyvykkyyttä ja etenkin Britannian puutteita koskevasta kirjan lyhyestä katsauksesta. Tämä oli minulle yllätys, koska koko kirja perustuu kaikkien käytävissä oleviin avoimiin lähteisiin eikä salaiseksi luokiteltuun tietoon, johon he perustavat arvionsa. Heidän haasteensa on kuitenkin erilainen. Koska puolustusasioiden parissa työskentelevät keskittyvät työssään vastustajaan, he tutkivat ystäviensä, kumppaniensa ja liittolaistensa asemesta sitä, miten Venäjä pystyy tuottamaan joukkoja ja miten se aikoo käyttää niitä. He olivat lähtökohtaisesti luottaneet sokeasti siihen, että se, mitä ystävät, kumppanit ja liittolaiset kertoivat kyvykkyydestään, olisi suurin piirtein totta. Kirja tuo esille merkittävän aukon maiden Natolle antamien, kriisiaikaa koskevien lupausten ja sen välillä, miten maat pystyvät tosiasiallisesti pitämään lupauksistaan kiinni. Puolustusosalalla työskentelevät pystyvätkin nyt esittelemään esimiehilleen uuden ongelmavyhden, kun arvioidaan Euroopassa käytävän yhteenoton todennäköisyyttä ja sen mahdollista lopputulosta.

Britannia on yksi pöyristyttävimmistä esimerkeistä Natolle annettujen lupausten ja todellisuuden välisestä erosta. Britannian pitäisi pystyä antamaan tarvittaessa Naton käyttöön useita divisioonia, mutta tosiasiallisesti se pystyy irrottamaan yhden ainoan prikaatin. Nato-tavoitteen ja todellisuuden välinen ero on näkyvin esimerkki Britannian asevoimien pitkäaikaisesta pienentämisprosessista ja keskittymisestä enemmänkin teeskentelyyn kuin konkretiaan. Britannian asevoimia koskevissa

kuvauksissa toistuu uudestaan ja uudestaan kaksi ilmaisua: ”ontoiksi koverretut” ja ”näön vuoksi”. Ilmaisuihin ”näön vuoksi” on erityisen osuva, sillä Britannia pyrkii jatkuvasti olemaan valtio, joka pystyy käyttämään sotilaallista voimaa maailmanlaajuisesti sekä keskittymään seremoniallisuuteen ja prameiluun. Britannia pyrkii pitämään kiinni laaja-alaisista mutta kääpiökokoisista, kaikki sotilaalliset kyvykkyydet sisältävistä asevoimista. Miniatyyrikokoisten kyvykkyyksien merkitys on kuitenkin hyvin rajallinen. Samaan aikaan Britannia panostaa suhteettoman paljon sotilaallisen voimansa ulkoiseen osoittamiseen. Britannian maavoimilla on ollut pitkään enemmän hevosia kuin panssari-vaunuja. Kun tässä kirjassa kuvatut varustelusuunnitelmat saadaan päätökseen, maavoimilla on todennäköisesti *kolme kertaa* enemmän hevosia kuin panssareita. Britannian taitolentoryhmä Red Arrows taas lentää Hawk-suihkuharjoituskoneilla. Kuninkaalliset ilmavoimat käyttää näitä lentokoneita hyvin samalla tavalla kuin Suomen ilmavoimat, mutta Hawkeja on vähemmän kuin Suomella. Koska kuninkaallisia ilmavoimia on supistettu paljon, on laskettu, että Red Arrowseihin kuuluvat yhdeksän konetta vastaa kymmentä prosenttia koko ilmavoimien ensilinjan vahvuudesta.

Valitettava johtopäätös tästä kaikesta on, että jos joku Pohjois-Euroopassa ja Baltian maissa luulee Britanniaa sotilaalliseksi raskassarjalaiseksi, joka tulisi niiden avuksi kriisitilanteessa, hänen on haettava apua muualta. Venäjältä ja sen Eurooppaan kohdistamasta uhasta kirjoittamissani kolmessa aiemmassa kirjassa toistuu sama kaava: aina kun hairahdun hivenenkään optimismiin, juuri se osoittautuu kirjan ennustuksista totaalisen vääräksi. Sama pätee myös tähän kirjaan. Britanniaa koskeneessa luvussa panin toivoni valtaan tulossa

olleeseen työväenpuolueen hallitukseen ja erityisesti tuolloin vielä oppositiossa olleen tulevan puolustusministerin kommentteihin. Uskalsin toivoa, että uusi hallitus ymmärtäisi Eurooppaan kohdistuvan haasteen ja siihen vastaamiseen tarvittavat välttämättömät toimenpiteet. Uskalsin toivoa, että hallitus investoisi kunnolla paitsi Ukrainan tukemiseen myös Euroopan ja kotimaan puolustukseen. Uuden hallituksen ensimmäiset kuukaudet ovat valitettavasti osoittaneet nämä toiveet turhiksi. Britanniassa on nyt vallassa hyvin vasemmistolainen hallitus, joka ei politiikassaan priorisoi kansallista puolustusta ja joissakin tapauksissa työskentelee aktiivisesti sitä vastaan. Samaan aikaan kun muut maat vahvistavat sotilaalista valmiuttaan ja panevat reservejään kuntoon, Britanniassa reserviläisten kertausharjoituspäiviä on vähennetty. Se vain vauhdittaa entisestään asevoimien hupenemista.

Tämä todellisuus on käynyt selväksi Pohjois-Euroopan muille maille, myös maille, jotka kuuluvat JEF-ryhmään (Joint Expeditionary Force). Suomi on JEF:n tärkeä jäsenmaa, vaikka Britannia on teoreettisesti ryhmän johtovaltio ja voimakkain kumppani. JEF-maat pitivät huippukokouksen Tallinnassa joulukuun puolivälissä 2024. Britannian pääministeri Keir Starmer kieltäytyi sitoutumasta puolustusmenojen lisäämiseen saati sitten sitoutumasta tasoon, jota ryhmän muut maat pitävät tärkeänä. Lisäksi Starmer jopa poistui kesken kaiken lehdistötilaisuudesta jättäen kumppanihohtajansa vastaamaan kysymyksiin Britannian puolesta. Se oli taas uusi näkyvä osoitus vastuun pakoilusta valtiolta, joka on jo luopunut aikaisemmin tavoittelemastaan johtoroolista.

Kirjan nimen avainkysymys ei ole muuttunut miksiäkään kaikkien kielteisten tapahtumien myötä. Tässä kohtaa

Euroopan itäisimmät valtiot astuvatkin esiin. Kirjoittaessani tätä ja kahta aikaisempaa kirjaa huomasin olevan mahdotonta kirjoittaa Venäjästä ja sen haasteeseen vastaamisesta kirjaa, jossa ei olisi suhteetonta määrää viittauksia Suomeen. Viittauksia on vieläkin enemmän tässä kirjassa, joka etsiessään johtajuutta pitkin Eurooppaa päätyy kahteen tärkeimpään esimerkkiin: Puolaan ja Suomeen. Puolassa Venäjän uhan ymmärtäminen on johtanut pikaiseen uudelleenvarustautumisohjelmaan. Suomi on puolestaan ollut paremmin varautunut kuin useimmat siksi, ettei se ole koskaan unohtanut tärkeintä uhkaansa pitkässä juoksussa – ajanjaksona, jolloin suuri osa muusta Euroopasta luuli viettävänsä pidennettyä kuherruskuukautta Moskovan kanssa. Tuloksena on, että aivan kuten usein ennenkin Suomi näyttää esimerkkiä muille. Suomella on suuriin reserveihin perustuvat asevoimat, jotka ovat osoittautuneet tärkeiksi Ukrainassa käytävässä sodassa. Lisäksi Suomi on kaukokatseisesti investoinut niihin kyvykkyyksiin, jotka ovat osoittautuneet tehokkaimmiksi taistelukentällä Ukrainassa. Lisäksi Suomi näyttää edelleen esimerkkiä kokonaisuun- puolustuksesta ja huolehtii siitä, että maa, sen talouselämä ja yhteiskunta pystyvät toimimaan olosuhteissa, joissa Venäjä tekee parhaansa estääkseen sen. Suomalaiset ystäväni ja kollegani muistavat tavanmukaisesti mainita, että järjestelmässä on vikansa ja puutteensa ja ettei se ole välttämättä niin hyvä, miltä se näyttää Helsingin kallioperässä olevissa väestönsuojissa käyvien ulkomaisten vierailijoiden silmissä. On kuitenkin edelleen niin, että Suomen malli on reilusti eurooppalaisia kumppaneita edellä. Tämä johtuu nimenomaan siitä, että toisin kuin muut maat Suomi ei koskaan luopunut infrastruktuuristaan, järjestelmistään ja ajattelutavastaan. Tämän takia EU pyysi Suomea

laatimaan raportin kriisinsietokyvyn parhaista käytännöistä saadakseen niitä käyttöön etenkin niissä muissa maissa, joilla ei ole tosiasiaa minkäänlaista väestönsuojelujärjestelmää 30 vuotta kylmän sodan loppumisen jälkeen. Entinen tasavallan presidentti Sauli Niinistö esitti Euroopalle 80 terveeseen järkeen perustuvaa suositusta idän kasvavan uhan torjumiseksi. Jää nähtäväksi, onko Euroopalla tervettä järkeä toteuttaa suosituksia.

On kuitenkin merkkejä siitä, että viesti on menemässä perille. Kirjoittaessani näitä sanoja kommentaattorit ympäri maailmaa analysoivat ja arvioivat sitä, miten Suomi reagoi Suomenlahden viimeisimpään kaapelien katkontatapaukseen, jossa oli mukana öljytankkeri Eagle S. He ihailevat yleisesti Suomen viranomaisten nopeaa ja päättäväistä mutta huolellista ja järjestelmällistä toimintaa. Keskusteluissa, miten vastata muihin uhkiin kuin avoimeen sotilaalliseen aggressioon, Suomen reagointia pidetään kouluesimerkkinä siitä, miten toimia oikein. Täsmälleen samalla lailla Suomi sulki aikaisemmin Venäjän vastaisen rajansa vastauksena Venäjän jatkuneeseen siirtolaisdumppaukseen.

Toimintakyky ja parhaat käytännöt ovat kuitenkin ainoastaan osa siitä, mitä Suomen tapaiset maat voivat tarjota Yhdysvaltain puolustuksen luoman suojan varjosta esiin astuvalle uudelle Euroopalle. Koko maanosa tarvitsee uutta johtajuutta kehittääkseen yhteisen strategian, jolla se selviytyy epävarmasta tulevaisuudesta ja maailmanlaajuisesta koalitiosta, joka on syntynyt kansainvälisen järjestelmän tähän asti hyvinvoivana ja turvallisena pitämää järjestystä vastaan. Selviytyminen edellyttää kansallisia johtajia, jotka ovat halukkaita ja kyvykkäitä vastaamaan haasteeseen ja ajamaan läpi muutosta. On selvää,

Venäjän aikomuksia ei voida enää kiistää - mutta kuten Keir Giles kylmävillä yksityiskohdilla selittää, Euroopan puolustus on jäljessä. Tämä kirja on elintärkeä kehoitus toimia ennen kuin se on liian myöhäistä.

Toomas Hendrik Ilves, Viron entinen presidentti

Kolme vuosikymmentä kestäneen asevoimien vähentämisen ja puolustusteollisuuden supistamisen jälkeen Eurooppa on varsin suojaton – samalla kun Venäjä käy laajentumissotaa ja Yhdysvallat on ristiriitainen ja jakautunut.

Tässä ajankohtaisessa ja tärkeässä kirjassa huippuasiantuntija Keir Giles selittää, kuinka lännen haluttomuus kohdata Venäjä on ruokkinut uhkaa ja kuinka Putinin kunnianhimo vaarantaa koko Euroopan. Giles arvioi Naton roolia ja puutteita turvallisuuden takaajana ja sitä, pystyvätkö EU tai halukkaiden liittoumat täyttämään aukon. Ennen kaikkea hän korostaa uuden johtajuuden tarvetta vapaan maailman puolustamisessa sen jälkeen, kun Yhdysvallat on siirtynyt tästä roolista syrjään.

Teoksessa on **Hannu Himasen** esipuhe, ja lisäksi Keir Giles on kirjoittanut suomalaisen versioon Yhdysvaltojen presidentinvaalien lopputuloksen vaikutuksesta Euroopan puolustukseen.

Keir Giles on Iso-Britannian johtava Venäjä-asiantuntija ja Britannian ulkopoliittisen instituutin Chatham Housen tutkija. Hän on perehtynyt laajasti Venäjän sotilaspolitiikkaan sekä asevoimiin ja toiminut usean maan hallituksen neuvonantajana Venäjäkysymyksissä. Giles on BBC:n ja monen muun median jatkuvasti käyttämä asiantuntija. Hän on kirjoittanut aiemmin muun muassa menestysteoksen *Venäjän sota jokaista vastaan*.

DOCENDO

www.docendo.fi

Kannen kuvat: Istock
Kansi: Tilla Larkiala/
Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-850-165-7

9 789528 501657

